

Доклад на доцент Сийка Ковачева, заместник-декан по учебния процес

Искам първо да отбележа, че докладът на Декана представи добре постигнатото във факултета през миналата година. Струва ми се, че е важно да се подчертае като нововъведение за нас изчисляването на финансовия принос и разходите по катедри и пера, както и стратегията не само да се намаляват разходите, но и да се увеличават приходите във факултета.

Нашата дейност по отношение на процеса на обучение тръгна от определянето на три предизвикателства:

1. Намаляващ брой кандидат-студенти преди всичко в резултат на демографския спад
2. Все по-голяма конкурентност в резултат на повишеното предлагане на образователни услуги не само у нас, но и в чужбина
3. Слабо търсене на специалисти, както поради продължаващата рецесия, така и поради недоволството на работодателите от уменията на завършващите студенти.

Ние отговорихме на тези предизвикателства с един приоритет, три конкретни задачи по него и множество дейности в тяхното изпълнение.

Ръководството на ФИФ определи следния приоритет за управлението и контрола на обучението във ФИФ през първата година на четиригодишния мандат: повишаване качеството на образователния процес и неговите резултати.

Като конкретни цели по този приоритет бяха определени:

1. Успешното преминаване на акредитационните процедури
2. Подготовката и разкриването на нови специалности
3. Повишаване удовлетвореността на студентите от получаваните знания и умения.

През първата година от мандата акцентът беше поставен върху подобряване представянето на факултета по индикаторите на Критериалната система за програмна акредитация на професионални направления и специалности от регулираните професии на НАОА. За изпълнение на тази задача бяха извършени следните дейности:

- Беше анализирано състоянието на учебния процес във ФИФ по критериите на НАОА, като бяха констатирани много добро представяне по критерии 1 и 2 и известно изоставяне по някои от показателите на критерий 3.
- Бяха обсъдени специфичните изисквания на ФИФ за наукометричните данни, които са по-високи от изискванията на ЗРАС.
- Извършена беше проверка на учебната документация на всяка катедра и специалност в бакалавърската степен на обучение и бяха направени препоръки за нейното попълване и подобряване.
- Беше създадена организация за провеждането на редовните проучвания на студентското мнение за образователния процес във факултета като цяло (в края на

учебната години) и във всеки отделен лекционен курс (в края на семестъра). Беше обсъден инструментариумът за провеждане на допитването до студентите и бяха приети Анкетна карта 1 за проучване мнението на студентите за всеки лекционен курс, четен през семестъра, и анкетна карта 2 за измерване отношението на студентите към организацията на учебния процес като цяло. Беше разработена и приета методика за провеждането и използването на данните от Анкета 1. Проведени са три допитвания с този инструментариум, като ръководството изказва благодарност на сътрудниците към факултета и курсовите орговорници на студентите. Създадена е организация за обработката и анализа на данните под ръководството на главен асистент Донка Кискинова и резултатите са обсъдени по катедри, в Комисията за качеството и от деканското ръководство.

- На заседанията на Комисията за качеството бяха изслушани и обсъдени въпроси и предложения от отделни катедри, преподаватели и студенти за усъвършенстване на обучението. Студентски предложения постъпваха, както в писмен вид, като отговори на откритите въпроси в анкетните карти, така и от срещите на катедрите, деканското ръководство и Факултетния съвет със студенти и от присъствието на студенти на заседанията на Комисията по качеството. На тази основа бяха формулирани препоръки за подобряване на образователния процес, които бяха приети на заседание на ФС на ФИФ с Протокол № 78 от 10 март 2014 година.
- Беше организиран открит семинар на тема „Изработване на индивидуално портфолио за лекционни курсове” с презентация на главен асистент Стоян Антонов и обсъждане на опита на Централно-Европейския университет в оценката на качеството на обучението. В резултат за обсъждане на катедрите беше предоставен модел за създаване на портфолио на лекционен курс, който позволява по-обоснована оценка от студентите и колегите, както и самооценка на самия преподавател.
- Беше изготвена и обсъдена информация за приложението на системата UNIS във ФИФ (доцент Симеон Кацаров), като бяха направени препоръки за нейното подобряване във връзка с избираемите дисциплини, отразяването на изпитните протоколи и други.
- Беше направен отчет на опита от приема на докторанти в професионално направление Социология, антропология и науки за културата (доцент Добринка Парушева) и бяха обсъдени изискванията за организацията на тяхното обучение.
- Организирано беше обсъждане на рейтингова система на българските университети и на представянето на ФИФ по нейните критерии. Отчетено беше недоброто представяне по индикатор „реализирали се студенти”. С оглед на получаването на по-задълбочена информация по този индикатор бяха изготвени и обсъдени анализи на професионалната реализация на завършващите социолози (главен асистент Тихомир Митев), на състоянието на пазара на труда (доцент Сийка Ковачева), както и данни от национални проучвания за очакванията на работодателите и опита на завършилите студенти.
- За подобряване практическата насоченост на обучението на студентите и улесняване на техния преход от образование към заетост Факултетът се включи успешно в проект

Студентски практики. От нашия факултет са регистрирани над 460 студенти, 313 са сключили договор за обучение, като успешно са завършили обучението си са 196 студенти. Установили сме контакт и сме сключили договори за обучение на наши студенти с над 60 ментори и работодатели. Ръководството изказва благодарност за точното водене на документацията и съдействието, оказвано на студентите, от техническия експерт по проекта Гергана Гюлеметова.

- През изминалата година беше разработена и утвърдена една нова магистърската програма "Социоанализа и междуличовешки отношения (теория, емпирия, клинични практики)", която има именно такава амбиция – да е прагматично ориентирана към проблемите на съвременния човек като нарастваща социална несигурност, амбивалентна идентичност и други.

Като цяло трябва да отбележа, че политиката на ръководството досега беше главно реактивна – да установим проблемите, да видим факторите, които ги пораждат, да търсим ефективни решения, заедно с това да отговаряме на изискванията на НАОА, на изменящите се индикатори на рейтинговите проучвания и техните класации и други.

Занапред през останалите три години ще се насочим към по-активна стратегия, както посочи Деканът. За нейното приемане и реализация разчитаме на подкрепата на колегите.

Приоритетът за подобряване качеството на обучението остава и през следващия период, като со поставяме следните два акцента:

1. Подобряване работата със студентите, като повишим, първо, тяхната информираност относно организацията на учебния процес – с повече преки срещи между преподаватели и студенти, така и с използването на новосъздадения специализиран сайт, приложението на системите УНИС и Мудл. И второ, тяхната мотивираност за инвестиране в получаването на знания и умения, първо като въвеждаме нови методи на обучение, за което ще продължим практиката на откритите методически семинари, и второ, като привличаме работодатели в образователни процес в лекции и семинари. Това ще доведе до по-ясна представа на студентите за възможностите за професионална реализация, както и създаването на преки контакти между работодатели и студенти.
2. Скъсяване на прехода между образование и заетост. В тази насока предвиждаме провеждане на изследване на очакванията и изискванията на реалните и потенциалните работодатели в национален мащаб и въвеждане на практиката на редовно участие на работодатели от съответната област в обсъждането на учебните планове и програми на сегашните специалности, както и за разкриването на нови

Поставяме си и друг приоритет – разширяване влиянието на предлаганите от факултета образователни програми извън националните граници и привличането на студенти от

балканските страни и Източна Европа в трите степени на обучение, предлагани от ФИФ. Тук следва да отчетем, че имаме известен положителен опит като основа, върху която да градим - например постижението на колегите от катедра „Етнология” в организирането на Балканското лятно училище по религии и обществен живот, в което лектори са представители на академичната общност и на неправителствения сектор, както и духовници от България, Балканите, Европа, САЩ. Моделът на лятното училище се гради върху използването на богатите културни и религиозни традиции в региона, специфичното за Балканите етническо и религиозно съжителство, географската и културна привлекателност на град Пловдив и неговите околности. Това са културни ресурси, на които ФИФ може да заложи в своята стратегия на отстояване на конкуренцията в глобализиращия се свят.

Недостатъчно използван е друг ресурс за привличане на студенти и магистри за обучение във ФИФ - установените контакти в научно-изследователската дейност на преподавателите с колеги от европейското изследователско пространство и отвъд, в Северна и Южна Америка, Африка и Азия. Много наши преподаватели изнасят лекции в чужбина, всички имат международни научни контакти. Интензифицирането на сътрудничеството и интеграцията със сходни факултети в страната и чужбина допринася, както за повишаване качеството на преподаването, така и за привличането във ФИФ на по-широк кръг студенти. Считам, че на свой ред това ще допринесе за отстояване позициите на факултета като водещ научен и образователен център в страната, както е заявено в утвърдената Мисия на факултета.